

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับ สินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลหนองพลับ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลหนองพลับ
อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของเทศบาลตำบลหนองพลับ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริตหรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกันโดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทานเป็นลักษณะ Pre-Decision

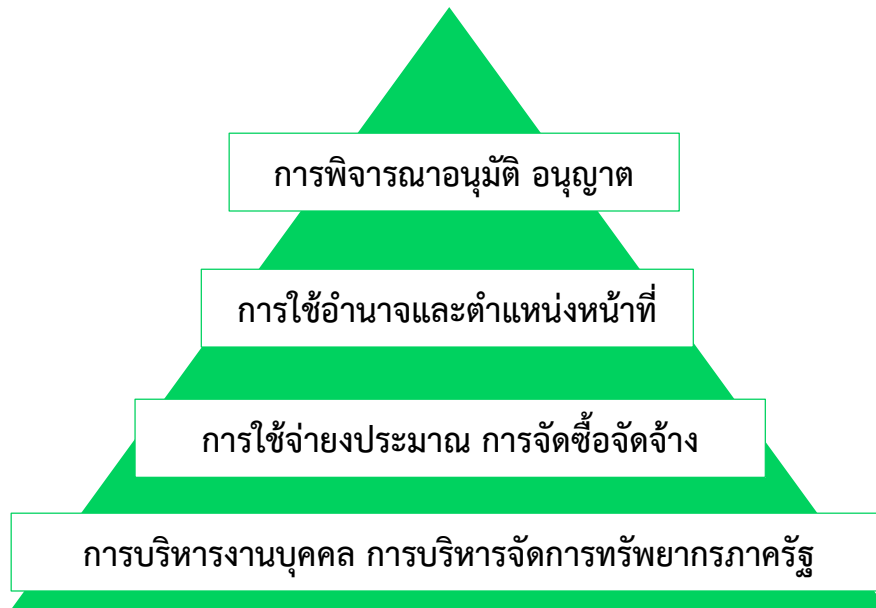
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการบริหารงานบุคคล การบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยงหรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆ ในการทำงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำหรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการระบุความเสี่ยงหรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

- ๑). Work Shop
- ๒). การระดมสมอง
- ๓). การออกแบบสอบถาม
- ๔). การถกเถียง หยิบยก ประเด็นที่มีโอกาสเกิด
- ๕). การสัมภาษณ์
- ๖). การเปรียบเทียบวิธีปฏิบัติกับองค์กรอื่น

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ มีโอกาสเกิดมากกว่า ๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๔ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ โอกาสเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นได้ยาก หรือ มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๘๐๐,๐๐๐ ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ถูกลงโทษชี้ มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๔๐๐,๐๐๐ ถึง ๘๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้านความ โปร่งใส
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ ถึง ๔๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ ถึง ๒๐๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงเจ้าหน้าที่ภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท หรือ น้อยกว่า	แทบจะไม่มี

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
เทศบาลตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง (Risk Score)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๑	การอนุมัติอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์ในการตรวจเอกสารหลักฐานเพื่อพิจารณาขออนุมัติ/อนุญาต	๒	๒	ต่ำ	๑. จัดทำคู่มือ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน เงื่อนไข ในการยื่นคำขอขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและเอกสาร หลักฐานที่ผู้ขออนุญาตต้องนำมายื่นขออนุมัติ/อนุญาต ๒. เผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชน ไว้ ณ สถานที่ที่ต้องยื่นคำขอและเผยแพร่บนเว็บไซต์หน่วยงาน	๑.ลดโอกาสการเรียกรับผลประโยชน์และกระบวนการทำงานมีความโปร่ง ๒.ลดอัตราความผิดพลาดในการยื่นเอกสาร และระยะเวลาการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตเร็วขึ้น ๓. ประชาชนมีความพึงพอใจสูงขึ้นและยกระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการ ประปา ๕. กอง สาธารณสุข ๖. กอง สวัสดิการสังคม
๒	การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ	การรับสินบนจากบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญาเพื่อแลกเปลี่ยนกับการตรวจรับงานจ้างก่อสร้างต่างๆ	๒	๓	ปานกลาง	๑. ประกาศ No Gift Policy ๒. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการลงพื้นที่ก่อสร้าง ก่อน ขณะ หลัง ในโครงการก่อสร้างนั้นๆ ๓. ผู้บริหารติดตามผลการดำเนินงานโครงการต่างๆอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่อง ๔. ให้ความรู้ทางกฎหมายเกี่ยวกับหลักการในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเจ้าหน้าที่	๑. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสลดโอกาสการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ๒.โครงการก่อสร้างดำเนินการได้ตามมาตรฐาน ๓.สามารถแก้ไขปัญหาหรือความล่าช้าได้ทันเวลาที่และความคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน ๓. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการ ประปา ๕. กอง สาธารณสุข ๖. กอง สวัสดิการสังคม

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
เทศบาลตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง (Risk Score)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๓	การจัดซื้อจัดจ้าง	การรับผลประโยชน์เพื่อเอื้อให้เกิดการกำหนดคุณสมบัติเฉพาะให้กับผู้ประกอบการที่มีส่วนได้เสีย	๒	๒	ต่ำ	๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำร่างขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้าง ๒. มีขั้นตอนการเสนอความเห็นชอบ การอนุมัติตามลำดับขั้นตอน ๓. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามขั้นตอนในระบบ egp และระบบ e-laas	๑. ได้ร่าง TOR ที่ความโปร่งใส เป็นธรรม และเปิดกว้างให้มีการแข่งขันอย่างเท่าเทียม ๒ .เอกสารและกระบวนการมีความถูกต้องตามระเบียบกฎหมายก่อนการอนุมัติจริง ๓. กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีความโปร่งใสตรวจสอบย้อนหลังได้	๑. สำนักปลัด ๒. กองช่าง ๓. กองคลัง ๔. กองการประปา ๕. กองสาธารณสุขฯ ๖. กองสวัสดิการสังคม ๗. กองการศึกษา ๘. หน่วยตรวจสอบภายใน

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประเด็น “สินบน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
เทศบาลตำบลหนองพลับ อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	เหตุการณ์ความเสี่ยง	โอกาสเกิด	ผลกระทบ/ความรุนแรง	ระดับความเสี่ยง (Risk Score)	วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ผลการดำเนินการตามวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
๔	การบริหารงานบุคคล	ผู้บริหารเรียกรับเงิน ผลประโยชน์อย่างอื่นเพื่อรับพนักงานจ้างหรือลูกจ้างเข้าทำงาน	๒	๒	ต่ำ	๑. จัดทำประกาศหลักเกณฑ์ คุณสมบัติ เกณฑ์การตัดสินใจ สำหรับตำแหน่งของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการสรรหาให้ชัดเจน ๒. ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ประกาศหลักเกณฑ์ การรับสมัครงานและการดำเนินการคัดเลือกให้ทราบโดยทั่วกันอย่างเป็นธรรม ทั้งประกาศลงเว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย อื่นๆของหน่วยงาน ๓. เปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานให้สาธารณชนรับทราบ ๔. พิจารณาผลการปฏิบัติงาน ข้อมูลการขาดราชการ มาสายและการรักษาวินัย ๕. มีขั้นตอนการประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองและคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน	๑. ได้บุคลากรที่มีสมรรถนะตรงกับความต้องการ ๒. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความเชื่อมั่นให้องค์กร ๓. ลดความขัดแย้งภายในองค์กร ซึ่งกระบวนการกลั่นกรองผ่านรูปแบบคณะกรรมการ ช่วยป้องกันการใช้อำนาจตามอำเภอใจ ๔. เพิ่มแรงจูงใจในการทำงานเมื่อบุคลากรเห็นว่าคนที่มีวินัยและผลงานดีได้รับการเลื่อนขั้นเป็นธรรม จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง	๑. สำนักปลัด

